

ΙΑΒ	1129
01 ΝΟΕ. 2012	

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΥΛΕΥΤΗ: ΝΙΚΟΣ Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: ΑΧΑΪΑΣ

ΑΝΑΦΟΡΑ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ

- **Οικονομικών**

Θέμα: «Να λυθεί το θέμα του Επικουρικού Κεφαλαίου»

Σχετικά με την από 12-10-2012 επιστολή της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών στην οποία αναφέρουν ότι το θέμα του Επικουρικού Κεφαλαίου πρέπει να λυθεί άμεσα με πρωτοβουλία της Πολιτείας λαμβάνοντας υπόψη την πραγματικότητα και καταθέτουν σημείωμα σχετικά με τις ρυθμίσεις της κατατεθείσας τροπολογίας.

Ο αναφέρων Βουλευτής

Νίκος Ι. Νικολόπουλος

Αυτοφύρα

ΕΕΚ

Αριθ. Πρωτ.: 161486/594
Αριθ. Φακ.: 028, 048

Αθήνα, 12 Οκτωβρίου 2012

Κύριο
Γιάννη Στουρνάρα
Υπουργό
Υπουργείο Οικονομικών
Νίκης 5-7
101 80 Αθήνα

Κοινοποίηση: κ. Αντώνη Σαμαρά, Πρωθυπουργό της Ελλάδος
κ. Ευάγγελο Βενιζέλο, Πρόεδρο ΠΑΣΟΚ
κ. Φώτιο Κουβέλη, Πρόεδρο ΔΗΜΑΡ

Μέλη της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Όπως γνωρίζετε, την Παρασκευή, 5 Οκτωβρίου 2012, κατατέθηκε προς συζήτηση και ψήφιση στη Βουλή ρύθμιση - τροπολογία του Υπουργείου σας σχετική με τη λειτουργία του «Επικουρικού Κεφαλαίου Ασφάλισης Ευθύνης από Ατυχήματα Αυτοκινήτων» (εφεξής Επικουρικό Κεφάλαιο).

Με αφορμή την κατάθεση της τροπολογίας αυτής και των δημοσιευμάτων που ακολούθησαν, η Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος και το Επικουρικό Κεφάλαιο, θεωρούν απολύτως αναγκαίο και σκόπιμο να σας ενημερώσουν, με υπευθυνότητα, για τα ακόλουθα :

Είναι από καιρό γνωστό σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς ότι το Επικουρικό Κεφάλαιο **αντιμετωπίζει σοβαρότατα οικονομικά προβλήματα** παρά την υψηλότετη με βάση τα ευρωπαϊκά δεδομένα χρηματοδότησή του από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τους ασφαλισμένους τους.

Το έλλειμμα του Επικουρικού Κεφαλαίου ξεπερνά σήμερα τα **600 εκατ. ευρώ, με άμεσο αποτέλεσμα την αδυναμία έγκαιρης και αποτελεσματικής ανταπόκρισης στις υποχρεώσεις του προς όλους τους δικαιούχους των αποζημιώσεων**. Ενδεικτικό των προβλημάτων που αντιμετωπίζει είναι ότι οι ημερομηνίες για τις καταβολές των αποζημιώσεων προσδιορίζονται αναγκαστικά για μετά από δύομισι χρόνια, ενώ ούτε και αυτή η διαδικασία είναι δυνατόν να τηρηθεί, αφού πλέον πολλοί από τους δικαιούχους προχωρούν σε αναγκαστικές εκτελέσεις και κατασχέσεις επί των λογαριασμών του.

Με δεδομένα τα παραπάνω και εφόσον δεν υπάρξει καμία πρωτοβουλία από την Ελληνική Πολιτεία, το Επικουρικό Κεφάλαιο οδηγείται άμεσα και με μαθηματική ακρίβεια σε στάση πληρωμών και ενδεχόμενη διακοπή της λειτουργίας του.

Η σημερινή δεινή κατάσταση του Επικουρικού Κεφαλαίου οφείλεται κατά κύριο λόγο στην επί σειρά ετών ελλιπή εποπτεία του παρελθόντος και δευτερευόντως στην αδυναμία της Πολιτείας να αντιμετωπίσει το φαινόμενο των ανασφάλιστων οχημάτων.

Σύμφωνα με στοιχεία του Επικουρικού Κεφαλαίου, το ποσό των εκκρεμών ζημιών του, στις 31/12/2011, αφορά μόνο κατά 18% ζημιές από ανασφάλιστα και άγνωστα οχήματα (10.071 υποθέσεις με εκκρεμείς ζημιές περίπου 117 εκατ. ευρώ) ενώ το 82% του ποσού των εκκρεμών ζημιών αφορά ζημιές από ανακλήσεις αδειών ασφαλιστικών εταιριών (120.753 υποθέσεις με εκκρεμείς ζημιές 540 εκατ. ευρώ).

Η ασφαλιστική αγορά με αίσθημα ευθύνης απέναντι στους Έλληνες πολίτες έχει εγκαίρως και επανειλημμένως κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου, προς κάθε κατεύθυνση. Έχει υποβάλλει σειρά προτάσεων προς την Πολιτεία, ενώ έχει αναδείξει το θέμα και προς το ευρύ κοινό με σειρά συνεντεύξεων και δελτίων τύπου.

Θυμίζουμε ότι, ένα χρόνο πριν, η Πολιτεία είχε επίσης επιχειρήσει να φέρει προς ψήφιση στη Βουλή πακέτο ρυθμίσεων που είχαν στόχο τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του Επικουρικού Κεφαλαίου και τη συνέχιση της απρόσκοπτης λειτουργίας του.

Οι ρυθμίσεις αυτές αποσύρθηκαν από την τότε Κυβέρνηση, κατόπιν συντεταγμένων πιέσεων, με σκοπό τη διαβούλευση και την έναρξη διαλόγου μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων.

Η ασφαλιστική αγορά, ανταποκρινόμενη στο αίτημα της Πολιτείας, αλλά πρωτίστως αναγνωρίζοντας την ανάγκη να βρεθεί άμεσα και αρμονικά η αποτελεσματικότερη λύση, κοινοποίησε τις προτάσεις της προς άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, αναμένοντας, δυστυχώς μέχρι και σήμερα εις μάτην, τις τυχόν κρίσεις, απόψεις ή αντιπροτάσεις τους.

Ουδείς αμφισβητεί ότι η καλύτερη λύση θα ήταν η Πολιτεία να αντιμετωπίσει τα υπαρκτά προβλήματα του Επικουρικού Κεφαλαίου με την οικονομική ενδυνάμωσή του, να ενισχύσει τους ελεγκτικούς μηχανισμούς για την πάταξη του ιδιαίτερου διαδεδομένου φαινομένου των ανασφάλιστων οχημάτων και να αποτρέψει νέες ανακλήσεις αδειών ασφαλιστικών εταιριών μέσω προληπτικού μηχανισμού.

Επειδή όμως η Πολιτεία στη σημερινή δημοσιονομική συγκυρία αδυνατεί να συμβάλει οικονομικά, και επειδή οι δικαιούχοι αποζημίωσης επείγονται να αποζημιωθούν και δεν ικανοποιούνται με ευχολόγια και γενικόλογες παραινήσεις, το πρόβλημα της επιβίωσης του Επικουρικού Κεφαλαίου πρέπει να αντιμετωπισθεί **σήμερα** και να δοθούν **σήμερα** λύσεις με άμεσα αποτελέσματα.

Γι' αυτό επείγουν άμεσες αποφάσεις για διαρθρωτικές αλλαγές που θα εξυπηρετούν κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο το δημόσιο συμφέρον, διασφαλίζοντας τόσο τη μέγιστη δυνατή προστασία των θυμάτων από τροχαίο ατύχημα, όσο και τη **βιωσιμότητα** του πολύτιμου για το κοινωνικό σύνολο θεσμού του Επικουρικού Κεφαλαίου.

Μια επιλογή της Πολιτείας, την οποία η ασφαλιστική αγορά δεν υποστηρίζει για λόγους κοινωνικούς, θα μπορούσε να ήταν η πλήρης κατάργηση της υποχρέωσης που έχει σήμερα το Επικουρικό Κεφάλαιο να καταβάλλει αποζημιώσεις σε περίπτωση ανάκλησης της άδειας λειτουργίας ή πτώχευσης ασφαλιστικής επιχείρησης.

Η υποχρέωση αυτή δεν προβλέπεται, ούτως ή άλλως, στην κοινοτική νομοθεσία που επέβαλε τη σύσταση του Επικουρικού Κεφαλαίου για την κάλυψη ατυχημάτων από ανασφάλιστα και άγνωστα οχήματα. Θεσπίστηκε με πρωτοβουλία της Ελληνικής Πολιτείας και μάλιστα χωρίς την εισαγωγή επιμέρους ορίων αποζημίωσης, όπως συνηθίζεται να συμβαίνει στις περιπτώσεις δημιουργίας παρόμοιων εγγυητικών μηχανισμών (βλ. Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ) και Εγγυητικό Κεφάλαιο για Ασφαλίσεις Ζωής).

Μια άλλη επιλογή που προτείνεται από τρίτους συνίσταται στη μετακύλιση του προβλήματος στους πολίτες και στις υγιείς ασφαλιστικές επιχειρήσεις, μέσω υπέρμετρης αύξησης των εισφορών των τελευταίων προς το Επικουρικό Κεφάλαιο με επιβάρυνση δηλαδή των ασφαλιστρών και των ασφαλισμένων οδηγών.

Η επιλογή αυτή σημαίνει ότι στη χειρότερη για τη χώρα μας οικονομική συγκυρία προτιμάται η εξ ολοκλήρου μετακύλιση των ευθυνών της Πολιτείας (εποπτεία επιχειρήσεων, έλεγχος κυκλοφορίας ανασφάλιστων) στους συνεπείς ασφαλισμένους οδηγούς, οι οποίοι δυσκολεύονται να καταβάλουν ακόμα και τα σημερινά τους ασφάλιστρα. Σημαίνει επίσης μετακύλιση του προβλήματος στην ασφαλιστική αγορά που προσπαθεί να επιβιώσει χωρίς ανακεφαλαιοποιήσεις και αρωγή από το κράτος, που επί σειρά ετών επιβαρύνεται από τον αθέμιτο ανταγωνισμό των επιχειρήσεων που έκλεισαν λόγω ελλείμματος της εποπτείας και που σήμερα υποφέρει από την απαξίωση των ομολόγων της λόγω της μείωσης της αγοραίας αξίας τους και της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα P.S.I..

Επιπλέον η ασφαλιστική αγορά δεν υποκαθιστά το κοινωνικό κράτος παρά τη κοινωνική διάσταση των υπηρεσιών που παρέχει και **δεν έχει τη δυνατότητα** ούτε πρέπει να σηκώνει βάρη που δεν της αναλογούν.

Θα πρέπει να γνωρίζετε ότι σύμφωνα με τις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις του συνόλου των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που είχαν δραστηριότητα στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια του 2011, το τελικό αποτέλεσμα της χρήσεως μετά από φόρους έφθασε περίπου τα 900 εκατ. ευρώ ζημιά για το σύνολο της αγοράς. Τέτοιας δε έκτασης ζημιογόνο αποτέλεσμα χρήσεως δεν έχει καταγράψει ξανά η ελληνική ασφαλιστική αγορά.

* * * * *

Κατόπιν αυτών, η επιλογή της Πολιτείας να προβεί σε **μερικό περιορισμό των παροχών** του Επικουρικού Κεφαλαίου (όπου εννοείται επιτρέπεται με βάση την κοινοτική νομοθεσία), **διατηρώντας με αυτό τον τρόπο και στο μέτρο του δυνατού το διευρυμένο πλαίσιο ευθύνης που το Επικουρικό Κεφάλαιο έχει σήμερα, εμφανίζεται ως η μόνη κοινωνικά και ρεαλιστικά αποδεκτή επιλογή.**

Με τη λύση αυτή παρέχεται αφενός η μέγιστη δυνατή προστασία στους δικαιούχους αποζημίωσης και αφετέρου επιτυγχάνεται η διατήρηση της ομαλής λειτουργίας του Επικουρικού Κεφαλαίου.

Η ανάγκη για αποκατάσταση της βλάβης, οικονομικής και ηθικής, των **ιδίων των θυμάτων** από τροχαίο ατύχημα, είναι αυτή που επέβαλε την εισήγηση του πολυσυζητημένου μέτρου για μη καταβολή αποζημίωσης από το Επικουρικό Κεφάλαιο για την ψυχική οδύνη και την ανακούφιση του πόνου των συγγενών, το οποίο αξίζει να επισημανθεί ότι **δεν θίγει, με κανέναν τρόπο, τις οικονομικές φύσεως αξιώσεις των συγγενών έναντι του Επικουρικού Κεφαλαίου, όπως είναι για παράδειγμα η αξίωση της οικογένειας του θανόντος για διατροφή.**

Επί του σημείου αυτού θα πρέπει να γνωρίζετε ότι οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται στη χώρα μας για την ανακούφιση του ψυχικού πόνου των συγγενών θανόντος από τροχαίο ατύχημα προσδιορίζονται σε μερικές εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ, όταν σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες το δικαίωμα αυτό αναγνωρίζεται περιορισμένα και στις περισσότερες περιπτώσεις προκαθορίζεται με νόμο (βλ. Αγγλία, Ισπανία) ή δεν αναγνωρίζεται καθόλου, όπως π.χ. στην Ολλανδία και στη Γερμανία, όπου ειδικά στην τελευταία το δικαίωμα χρηματικής ικανοποίησης αναγνωρίζεται κατ'εξαίρεση και σε κάθε περίπτωση δεν ξεπερνάει τα 2.500 - 3.000 ευρώ.

Η προωθούμενη επομένως τροπολογία αποτελεί μια ισορροπημένη και βιώσιμη λύση προς το συμφέρον της συντριπτικής πλειοψηφίας των δικαιούχων αποζημίωσης. Η λύση αυτή δυστυχώς αμφισβητείται χωρίς όμως να προτείνονται εναλλακτικές εφικτές λύσεις.

Θέση της Ασφαλιστικής Αγοράς είναι ότι το θέμα του Επικουρικού Κεφαλαίου πρέπει να λυθεί άμεσα με πρωτοβουλία της Πολιτείας, λαμβάνοντας υπόψη τη σκληρή πραγματικότητα, ώστε να μην παραπεμφθεί για άλλη μια φορά στις καλές με καταστροφικά αποτελέσματα.

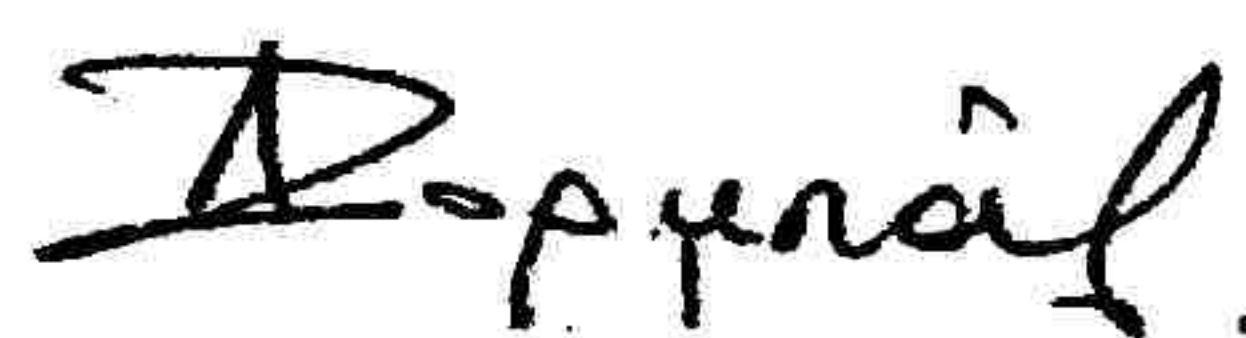
Σχετικά κείμενα παραπλανητικά, υβριστικά και απαξιοτικά για τον ασφαλιστικό κλάδο που ετέθησαν υπόψη μας δεν χρήζουν σχολιασμού αυτή την ώρα. Δεν τιμούν τον πολιτισμό μας, ούτε προάγουν το πνεύμα συνεργασίας.

Ελπίζοντας ότι αντιδράσεις χωρίς συγκεκριμένες προτάσεις και ουτοπικές τοποθετήσεις δεν θα αποπροσανατολίσουν από το στόχο που είναι η προστασία του κοινωνικού συνόλου, παραμένουμε ειλικρινά στη διάθεση της Πολιτείας για περαιτέρω ανάλυση των προτάσεων της ασφαλιστικής αγοράς και όποια άλλη συμβολή κριθεί αναγκαία.

Με εκτίμηση,

Γεώργιος Κώτσαλος
Πρόεδρος Ένωσης Ασφαλιστικών
Εταιριών Ελλάδος

Δημήτριος Ζορμπάς
Πρόεδρος Επικουρικού Κεφαλαίου

Συν. : Σημείωμα σχετικά με τις ρυθμίσεις της κατατεθείσας για το Επικουρικό Κεφάλαιο τροπολογίας

Σ η μ ε ί ω μ α σχετικά με τις ρυθμίσεις της κατατεθείσας για το Επικουρικό Κεφάλαιο τροπολογίας

Την Παρασκευή, 5 Οκτωβρίου 2012, κατατέθηκε προς συζήτηση και ψήφιση στη Βουλή ρύθμιση - τροπολογία του Υπουργείου Οικονομικών σχετική με τη λειτουργία του «Επικουρικού Κεφαλαίου Ασφάλισης Ευθύνης από Ατυχήματα Αυτοκινήτων» (εφεξής Επικουρικό Κεφάλαιο).

Με αφορμή την κατάθεση της τροπολογίας αυτής και των δημοσιευμάτων που ακολούθησαν, παραθέτουμε κατωτέρω ορισμένα στοιχεία προς **αποσαφήνιση** του καθεστώτος που διέπει σήμερα τη λειτουργία του Επικουρικού Κεφαλαίου, της οικονομικής του κατάστασης, καθώς και των αλλαγών που επέρχονται με τις εισηγούμενες με την τροπολογία ρυθμίσεις.

A. Νομικό πλαίσιο σύστασης και λειτουργίας Επικουρικού Κεφαλαίου

Το Επικουρικό Κεφάλαιο είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, το οποίο συστάθηκε και λειτουργεί στη χώρα μας από το 1976. Το 1984 υιοθετήθηκε Κοινοτική Οδηγία (84/5/ΕΟΚ), η οποία επέβαλε στο σύνολο των Κρατών Μελών της τότε ΕΟΚ τη δημιουργία ανάλογων μηχανισμών για την κάλυψη ατυχημάτων που προκαλούνται από **ανασφάλιστα και άγνωστα οχήματα**.

Η Ελληνική Πολιτεία με δική της πρωτοβουλία έχει εισάγει στην ελληνική νομοθεσία πρόσθετη υποχρέωση του Ελληνικού Επικουρικού Κεφαλαίου να καταβάλλει αποζημιώσεις και στην περίπτωση ανάκλησης της άδειας λειτουργίας ή πτώχευσης ασφαλιστικής επιχείρησης, καθώς και στις περιπτώσεις ατυχημάτων που προκαλούνται από πρόθεση. Οι πρόσθετες αυτές υποχρεώσεις υιοθετήθηκαν μάλιστα από την Πολιτεία χωρίς τη θέσπιση επιμέρους ορίων αποζημίωσης, όπως τουλάχιστον συνηθίζεται να συμβαίνει ιδίως στις περιπτώσεις δημιουργίας παρόμοιων εγγυητικών μηχανισμών που αποζημιώνουν σε περιπτώσεις ανάκλησης λειτουργίας επιχειρήσεων [βλ. Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ) και Εγγυητικό Κεφάλαιο για Ασφαλίσεις Ζωής].

Επομένως, από τα παραπάνω καθίσταται σαφές ότι οι πρόσθετες αυτές υποχρεώσεις του Επικουρικού Κεφαλαίου μπορούν, καθόλα νόμιμα, είτε να περιοριστούν είτε ακόμα και να καταργηθούν με νομοθετική πρωτοβουλία της Ελληνικής Πολιτείας.

B. Πόροι □ Υφιστάμενη Οικονομική Κατάσταση □ Παράγοντες που οδήγησαν στο έλλειμμα του Επικουρικού Κεφαλαίου

Πόροι

α) Σύμφωνα με το νόμο (άρθρο 20 του Π.Δ. 237/1986), η λειτουργία του Επικουρικού Κεφαλαίου χρηματοδοτείται από τις ασφαλιστικές εταιρίες που ασκούν τον κλάδο ασφάλισης αστικής ευθύνης από χερσαία οχήματα και τους ασφαλισμένους σ'αυτές. Συγκεκριμένα, η καταβαλλόμενη υπέρ του Επικουρικού Κεφαλαίου εισφορά υπολογίζεται σήμερα σε ποσοστό 5% επί των καθαρών ασφαλίσεων του κλάδου αστικής ευθύνης από χερσαία οχήματα. Η εισφορά δε αυτή βαρύνει κατά 70% τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και κατά 30% τους ασφαλισμένους.

β) Με πράξη της Αστυνομίας επιβάλλεται πρόστιμο υπέρ του Επικουρικού Κεφαλαίου σε ιδιοκτήτες ανασφάλιστων οχημάτων, το οποίο ορίζεται σε: i) 1000 □ για λεωφορεία και

φορτηγά δημόσιας χρήσης, ii) 500 □ για επιβατηγά και άλλα οχήματα κάθε φύσης και iii) 250 □ για δίκυκλα (άρθρο 5 παρ. 4 γ του Π.Δ. 237/1986),

γ) Στο Επικουρικό Κεφάλαιο καταβάλλεται επίσης το 60% από την επιβάρυνση των ασφαλιστρών του κλάδου αστικής ευθύνης από χερσαία οχήματα υπέρ του Ταμείου Εθνικής Οδοποιίας (Τ.Ε.Ο), επιβάρυνση η οποία σήμερα ορίζεται σε 1% επί των ασφαλιστρών.

Οικονομικά στοιχεία

Σήμερα, το Επικουρικό Κεφάλαιο, παρά την υψηλότερη με βάση τα ευρωπαϊκά δεδομένα χρηματοδότησή του από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τους ασφαλισμένους τους, αντιμετωπίζει σοβαρότατα οικονομικά προβλήματα, με άμεσο αποτέλεσμα την αδυναμία έγκαιρης και αποτελεσματικής ανταπόκρισης στις υποχρεώσεις του προς όλους τους δικαιούχους των αποζημιώσεων.

Συγκεκριμένα:

- α) Το έλλειμμα του Επικουρικού Κεφαλαίου ξεπερνά σήμερα τα 600 εκατ. ευρώ,
- β) Η περιουσία του από εισφορές, πρόστιμα και Τ.Ε.Ο. ανέρχεται μόλις στα 82 εκ. ευρώ.
- γ) Οι ημερομηνίες για τις καταβολές των αποζημιώσεων προσδιορίζονται αναγκαστικά για μετά από δύομισι χρόνια, ενώ ούτε και αυτή η διαδικασία είναι δυνατόν να τηρηθεί, αφού πλέον πολλοί από τους δικαιούχους προχωρούν σε αναγκαστικές εκτελέσεις και κατασχέσεις επί των λογαριασμών του.
- δ) Οι εκκρεμείς ζημιές του στις 31/12/2011 που αφορούν το Λογαριασμό Αρωγής, δηλαδή τις ανακλήσεις ασφαλιστικών επιχειρήσεων, ανέρχονται στο ποσό των 540 εκατ. περίπου ευρώ και αφορούν 120.753 υποθέσεις, ενώ οι ζημιές για τα ανασφάλιστα και άγνωστα οχήματα ανέρχονται στο ποσό των 117 εκατ. περίπου ευρώ και αφορούν 10.071 υποθέσεις.
- ε) Από τις 130.824 συνολικά εκκρεμείς υποθέσεις ζημιών μόλις οι 1.400 ξεπερνούν τις 100.000 ευρώ, ενώ οι απαιτήσεις από τις υποθέσεις αυτές - δηλαδή τις 1.400 - υπολογίζονται περίπου σε 338 εκατ. ευρώ.
- στ) Οι αποζημιώσεις για την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης και της ψυχικής οδύνης έχουν αυξηθεί έως και 400% τα τελευταία 5 χρόνια.

Βασικοί παράγοντες που οδήγησαν στο έλλειμμα

Πρώτος παράγοντας είναι η διόγκωση των περιπτώσεων που εμπλέκεται και καταβάλλει αποζημιώσεις το Επικουρικό Κεφάλαιο, κυρίως λόγω των ανακλήσεων που έλαβαν χώρα τα προηγούμενα χρόνια, αλλά και της πρόσφατης σημαντικής αύξησης του αριθμού των ανασφάλιστων οχημάτων.

Δεύτερος παράγοντας είναι η συνεχής και ανεξέλεγκτη αύξηση του κόστους των καταβαλλόμενων αποζημιώσεων για την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης και της ψυχικής οδύνης, η οποία όμως ούτε ανταποκρίνεται στις πραγματικές συνθήκες της ελληνικής κοινωνίας, ούτε βεβαίως συνάδει με τον επικουρικό χαρακτήρα της λειτουργίας του Επικουρικού Κεφαλαίου και τους εξ αυτού του λόγου συγκεκριμένους και περιορισμένους οικονομικούς πόρους του.

Σύμφωνα με στοιχεία του Επικουρικού Κεφαλαίου, οι αποζημιώσεις για την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης και της ψυχικής οδύνης έχουν αυξηθεί έως και 400% τα τελευταία 5 χρόνια. Ιδίως δε οι αποζημιώσεις για την ικανοποίηση του ψυχικού πόνου των συγγενών θανόντος από τροχαίο ατύχημα στη χώρα μας ανέρχονται σε μερικές εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ, ποσά τα οποία ξεπερνούν κατά πολύ ακόμα και τις αποζημιώσεις που επιδικάζονται για την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης των ίδιων των παθόντων από τροχαίο ατύχημα.

Αποτέλεσμα τούτου είναι οι αποζημιώσεις για τη ψυχική οδύνη των συγγενών να επιβαρύνουν δυσανάλογα το Επικουρικό Κεφάλαιο, θέτοντας υπό διακινδύνευση ακόμα και τον βασικό λόγο ύπαρξης του Επικουρικού Κεφαλαίου που είναι η αποκατάσταση της υγείας, σωματικής και ψυχικής, των ίδιων των θυμάτων από τροχαίο ατύχημα.

Επί του σημείου αυτού, θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο τρόπος υπολογισμού των χρηματικών ικανοποιήσεων για ηθική βλάβη και ψυχική οδύνη και η ανάγκη συγκεκριμένου προσδιορισμού τους έχει απασχολήσει πολλά κράτη μέλη της ευρωπαϊκής οικογένειας που βρίσκουν λύσεις στον καθορισμό αντικειμενικών κριτηρίων για τον προσδιορισμό της «αποζημίωσης» του πόνου και της οδύνης που προκαλεί ένα τροχαίο ατύχημα. Η πλέον χαρακτηριστική περίπτωση είναι η περίπτωση της Ισπανίας, η οποία καθόρισε με νόμο τόσο τα πρόσωπα που δικαιούνται αποζημίωσης λόγω ψυχικής οδύνης, όσο και τα ποσά που δίδονται ως χρηματικές ικανοποιήσεις λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης.

Ενώ όσον αφορά ειδικά τη χρηματική ικανοποίηση της ψυχικής οδύνης της οικογένειας του θανόντος, αξίζει να σημειωθεί ότι σε αρκετές χώρες **δεν αναγνωρίζεται τέτοιο δικαίωμα**, όπως π.χ. στην Ολλανδία και στη Γερμανία, όπου ειδικά στην τελευταία το δικαίωμα χρηματικής ικανοποίησης αναγνωρίζεται κατ'εξαιρέση και σε κάθε περίπτωση δεν ξεπερνάει τα 2.500 € 3.000 ευρώ.

Γ. Σχετικά με τις ρυθμίσεις της κατατεθείσας τροπολογίας

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και **με γνώμονα την εξυπηρέτηση του συμφέροντος του κοινωνικού συνόλου κατά τον πλέον πρόσφορο και αναγκαίο τρόπο**, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών σε συνεργασία με την ΤτΕ και το Επικουρικό Κεφάλαιο επεξεργάστηκαν, διατύπωσαν και έφεραν προς ψήφιση στη Βουλή τις ρυθμίσεις της εν λόγω τροπολογίας.

Σχετικά με τις ρυθμίσεις αυτές και προς αποφυγή συγχύσεων, επισημαίνουμε τα ακόλουθα:

1. Οι εισηγούμενες με την τροπολογία ρυθμίσεις **δεν θίγουν, με κανέναν τρόπο**, το είδος και το ύψος της αποζημίωσης που δικαιούνται, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, να αξιώσουν από το Επικουρικό Κεφάλαιο τα **θύματα** τροχαίων ατυχημάτων που προκαλούνται **από ανασφάλιστο ή άγνωστο όχημα**.

Επομένως, σε περίπτωση πρόκλησης ατυχήματος από ανασφάλιστο ή άγνωστο όχημα ουδείς περιορισμός επέρχεται στην αποζημίωση που δικαιούται ο παθών τόσο για τις οικονομικής φύσεως ζημιές του (όπως είναι π.χ. τα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης και αποκατάστασης εν γένει της υγείας του θύματος, η αμοιβή γιατρών και νοσοκομείου, η απώλεια εισοδήματος, το κόστος μετατροπής της κατοικίας ή του οχήματος του ζημιωθέντος λόγω αναπηρίας, το κόστος της ειδικής διατροφής κ.λ.π.), **όσο και για την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης του.**

2. Όπως ήδη αναφέρθηκε, το Επικουρικό Κεφάλαιο, πέραν των απαιτήσεων της Κοινοτικής Νομοθεσίας που επέβαλε τη σύστασή του, **με πρωτοβουλία** της Ελληνικής Πολιτείας καταβάλλει αποζημιώσεις και στην περίπτωση ανάκλησης της άδειας λειτουργίας ή πτώχευσης ασφαλιστικής επιχείρησης, καθώς και στις περιπτώσεις ατυχημάτων που προκαλούνται από πρόθεση.

Η αδιέξοδη, ωστόσο, οικονομική θέση στην οποία έχει περιέλθει λόγω της μεγάλης αύξησης των αποζημιώσεων που καταβάλλει, **κατέστησε επιβεβλημένη την επανεξέταση από την Πολιτεία της θέσης της** απέναντι στο πρόβλημα και την αναζήτηση λύσεων, αφενός για τη βέλτιστη δυνατή προστασία των θυμάτων από τροχαίο ατύχημα και αφετέρου για τη διατήρηση της ομαλής λειτουργίας του.

Με δεδομένα τα ανωτέρω, οι ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στην τροπολογία προωθούν τη **θέσπιση ανώτατου ορίου ευθύνης** του Επικουρικού Κεφαλαίου για τις περιπτώσεις που αυτό καταβάλλει αποζημίωση λόγω ανάκλησης της άδειας λειτουργίας ή πτώχευσης ασφαλιστικής επιχείρησης. **Το ανώτατο αυτό όριο ευθύνης προσδιορίστηκε στις 100.000 ευρώ**, αφού προηγουμένως και για το σκοπό αυτό λήφθηκαν υπόψη στοιχεία του Επικουρικού Κεφαλαίου που αναφέρονται παραπάνω και καταδεικνύουν ότι **μόλις το 2%** των διεκδικούμενων αποζημιώσεων **υπερβαίνουν το ποσό αυτό**.

Επιπλέον του ανώτατου ορίου, προβλέπονται επιμέρους ποσοστώσεις ανάλογα με το ύψος της κάθε ζημίας, έτσι ώστε να επιβαρύνονται αναλογικά όλοι οι δικαιούχοι αποζημίωσης και οι ιδιώτες οι οποίοι ευθύνονται εις ολόκληρον με το Επικουρικό Κεφάλαιο για την καταβολή της αποζημίωσης στους παθόντες από ατύχημα που προκάλεσαν.

Οι εν λόγω ρυθμίσεις προωθούν τέλος την **κατάργηση της ευθύνης** του Επικουρικού Κεφαλαίου στις **περιπτώσεις ατυχημάτων που προκαλούνται από πρόθεση**, καθώς τέτοια υποχρέωση αφενός δεν προβλέπεται από την Κοινοτική Νομοθεσία, αφετέρου δεν συνάδει με την έννοια της ασφάλισης (αφού ο δόλος δεν καλύπτεται), πρωτίστως όμως διότι, δεδομένων των οικονομικών συνθηκών, η διατήρηση μίας τέτοιας κάλυψη δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον.

Σχετικά με τις ρυθμίσεις αυτές θεωρούμε ότι : α) **δεν αντίκεινται στην Κοινοτική Νομοθεσία**, αφού οι υποχρεώσεις αυτές του Επικουρικού Κεφαλαίου δεν προβλέπονται από το Κοινοτικό Δίκαιο, και β) **ούτε τίθεται ζήτημα αντισυνταγματικότητάς του**, αφού κατά την κρίση μας εξυπηρετούν το συμφέρον του κοινωνικού συνόλου κατά τον πλέον πρόσφορο και αναγκαίο τρόπο. Εξάλλου, η αντίληψη ότι το Επικουρικό Κεφάλαιο είναι υποκατάστατο του κοινωνικού κράτους είναι παντελώς εσφαλμένη και ως εκ τούτου εξίσου εσφαλμένη είναι και η θεώρηση του επικουρικού του χαρακτήρα υπό το πρίσμα της ύπαρξης άλλου φορέα που θα καλύπτει επαρκώς τις αποζημιώσεις από ανακλήσεις και ατυχήματα με πρόθεση.

3. Οι ρυθμίσεις της τροπολογίας υιοθετούν επίσης τη μη καταβολή αποζημίωσης από το Επικουρικό Κεφάλαιο για την ψυχική οδύνη και την ανακούφιση του πόνου των συγγενών του θύματος, προτάσσοντας την ανάγκη αποκατάστασης της βλάβης, οικονομικής και ηθικής, των ίδιων των παθόντων, **χωρίς ωστόσο να θίγονται οι οικονομικής φύσεως αξιώσεις των συγγενών του θανόντος έναντι του Επικουρικού Κεφαλαίου, όπως είναι για παράδειγμα η αξίωση της οικογένειας του θανόντος για διατροφή**.

Η ρύθμιση αυτή κρίθηκε αναγκαία, αφού προηγουμένως αξιολογήθηκε το γεγονός ότι οι υποθέσεις αυτές, αν και λίγες σε αριθμό, επιβαρύνουν σημαντικά και δυσανάλογα το Επικουρικό Κεφάλαιο, θέτοντας υπό διακινδύνευση ακόμα και τον σκοπό ίδρυσής του που είναι η αποκατάσταση της βλάβης, οικονομικής και ηθικής, των ίδιων των θυμάτων από τροχαίο ατύχημα που προκαλείται από ανασφάλιστα και άγνωστα οχήματα.

Ζήτημα αντισυνταγματικότητας της ρύθμισης αυτής επίσης δεν τίθεται, διότι δεν καταργείται κανένα δικαίωμα του δικαιούχου αποζημίωσης, παρά μόνο προβλέπεται η μη

καταβολή του συγκεκριμένου είδους αποζημίωσης από το Επικουρικό Κεφάλαιο. Ο δικαιούχος δεν εμποδίζεται να διεκδικήσει την αποζημίωσή του από τον υπαίτιο του τροχαίου ατυχήματος.

4. Σημαντική και αναγκαία ρύθμιση είναι η διάταξη της τροπολογίας που προβλέπει **προδικασία** για την άσκηση αγωγών σε βάρος του Επικουρικού Κεφαλαίου και συγκεκριμένα προβλέπει υποχρέωση των δικαιούχων αποζημίωσης να υποβάλλουν πρώτα εξώδικη αίτηση αποζημίωσης στο Επικουρικό Κεφάλαιο και ακολούθως, εάν δεν λάβουν απάντηση μέσα σε τρεις μήνες από την υποβολή της αίτησής τους (άρθρο 6 παρ. 6 του π.δ. 237/1986), να προχωρούν σε άσκηση αγωγής.

Η ρύθμιση αυτή ενισχύει σε σημαντικό βαθμό την **εξωδικαστική επίλυση των διαφορών**, γεγονός που λειτουργεί **προς το συμφέρον τόσο των δικαιούχων αποζημίωσης**, οι οποίοι θα λαμβάνουν γρήγορα και χωρίς καθυστερήσεις την αποζημίωση που δικαιούνται, **όσο και του Επικουρικού Κεφαλαίου**, καθώς θα αποφεύγονται οι χρόνιες δικαστικές διενέξεις που προκαλούν αύξηση του πραγματικού κόστους των αποζημιώσεων με υπέρογκους τόκους υπερημερίας, δικαστικά έξοδα κ.α..

Ανάλογη διάταξη υπάρχει και σε άλλα Κράτη Μέλη (όπως π.χ. Ιταλία) και μάλιστα εφαρμόζεται σε όλες τις αξιώσεις δικαιούχων αποζημίωσης είτε αφορούν το Επικουρικό Κεφάλαιο είτε Ασφαλιστική Επιχείρηση, καθώς θεωρείται ότι διευκολύνουν τη, χωρίς ταλαιπωρία, εξωδικαστική αποζημίωση των δικαιούχων. Η ρύθμιση αυτή είναι καθόλα νόμιμη και συνταγματική και θεωρούμε ότι η Πολιτεία θα πρέπει να την υιοθετήσει και σε περιπτώσεις διεκδίκησης αποζημιώσεων από ασφαλιστική επιχείρηση, αφού πέραν της γρήγορης αποζημίωσης των δικαιούχων, θα συμβάλλει σημαντικά και στην επιδιωκόμενη από την Πολιτεία αναγκαία αποσυμφόρηση των δικαστηρίων.

5. Με διάταξη της τροπολογίας θεσμοθετείται η **απαγόρευση της κατάσχεσης περιουσιακών στοιχείων** του Επικουρικού Κεφαλαίου είτε εις χείρας του είτε εις χείρας τρίτων, **προκειμένου να διασφαλισθεί ο ομαλός προγραμματισμός πληρωμής των υποχρεώσεων του έναντι των δικαιούχων**. Η ρύθμιση αυτή είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορη, εξυπηρετεί δε το συμφέρον του κοινωνικού συνόλου, αφού σε διαφορετική περίπτωση το Επικουρικό Κεφάλαιο οδηγείται σε άμεση στάση πληρωμών.

* * * * *

Από όλα τα παραπάνω προκύπτει με σαφήνεια ότι η λύση στο πρόβλημα του Επικουρικού Κεφαλαίου που παρουσιάζεται μέσα από την εν λόγω τροπολογία είναι ισορροπημένη και βιώσιμη, προς το συμφέρον της συντριπτικής πλειοψηφίας των δικαιούχων αποζημίωσης.

Όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς οφείλουν να αντιληφθούν το σοβαρότατο πρόβλημα του Επικουρικού Κεφαλαίου και να συμβάλουν στη διασφάλιση της βιωσιμότητάς του, ώστε να συνεχίσει να εκπληρώνει το κοινωνικό έργο του και να παρέχει προστασία και ανακούφιση στα θύματα των τροχαίων ατυχημάτων.